

16.8.2021

VN/5422/2020

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi hallituksen esitys eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi

ASIA Ympäristöministeriön lausunto

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi.

Ympäristöministeriö pitää lakiesityksiä pääosin kannatettavina seuraavin huomioin:

Yleistä

Hallituksen esityksen mukaan ehdotetuissa laeissa annettaisiin useita ja laajoja asetuksenantovaltuuksia, jolloin asetuksenantovaltuuksiin jää paljon liikkumavaraa. Tämä vaikeuttaa lakiluonnosten sisällön hahmottamista ja lausunnon antamista, kun asetusluonnoksien sisältö ei ole tiedossa. CAP-suunnitelmaehdotukseen on sen lausuntokierroksen aikana tehty muutoksia kansallisesti sekä EU-neuvotteluiden johdosta. Muutokset ovat tulleet tietoon hyvin myöhään lausunnon määräajan lähestyessä, joten niitä ei ole voitu ottaa kaikilta osin huomioon lausunnossa.

Kuulemisen tavoitteena on (säädös)valmistelun avoimuus ja hyvä laatu. Ympäristöön ja luontoon liittyvät kysymykset koskettavat laajaa joukkoa kansalaisia ja sidosryhmiä, ja jokaisella tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöön koskevaan päätöksentekoon. Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että lausuntopyyntöä ei ole julkaistu Lausuntopalvelu.fi –alustalla. Säädösvalmistelun kuulemisohjeen mukaan ministeriöiden lausuntopyynnöt ja muun muassa saadut lausunnot tulisi julkaista siten, että ne ovat helposti kaikkien saatavilla. Yhteisten valtioneuvoston ohjeiden mukaan Lausuntopalvelu.fi:tä suositellaan käytettäväksi keskeisissä lainsäädäntöhankkeissa.

Ympäristöministeriö tuo esiin myös, että suunnitelma-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115) mukaan maaseuturahastosta ei saisi tukea investointeja, joista aiheutuu vahinkoa ympäristölle. Kirjaus on siis samankaltainen kuin DNSH periaate eli vain toimenpiteitä, joista ovat ei aiheudu merkittävää haittaa voidaan tukea.

Ehdotuksen perusteluista ja niiden vaikutuksista

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista

Luonnoksen mukaan ehdollisuuden tarkoituksena on edistää kestävästä maataloutta tekeväällä tuensaajat tietoisemmiksi näistä vaatimuksista ja saada Euroopan unionin yhteinen maatalouspolitiikka vastaamaan paremmin yhteiskunnan odotuksiin. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että ehdollisuudessa ja tukien toimeenpanossa kiinnitetään huomiota siihen, että niiden noudattamista todennetaan riittävästi. Uuden tukijärjestelmän on esitetty olevan

ympäristö- ja ilmastotoimien osalta vaikuttavampi, vaikka toimet eivät ole merkittävästi tiukempia. Jotta ympäristövaikuttavuus lisääntyisi tulee erityisesti panostaa toimien oikeaan toteutustapaan sekä vaikuttavuuden arviointiin.

Vaikutukset viranomaistoimintaan

Pinta-alamonitorointiin liittyvä neuvova toimintatapa ja mahdollisuus hakemuksen muuttamiseen vaikuttaa hyvälle toimintatavalle. Hallituksen esityksessä tulisi kuvata tarkemmin, lisääkö se valvojen työmäärää. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ehdotetaan uudeksi tehtäväksi ympäristösopimukseen ja kosteikkoinvestointiin liittyvää hallinnollista tarkastuskäyntiä, mutta tämä tehtävä arvioidaan voitavan hoitaa nykyisten henkilöresurssien puitteissa. Edellä mainittujen uusien toimien hallinnoinnin osalta tulee huolehtia ELY-keskusten riittävästä resurssoinnista. Osassa ELY-keskuksia sopimuksia on todella paljon, joten kaikissa ELY-keskuksissa niiden hoitaminen nykyisten resurssien puitteissa ei välttämättä onnistu. Hallinnollinen tarkastuskäynti on erittäin hyvä esitys. Tarkastuskäynnillä voidaan samalla antaa sopimuksen tekijälle tarpeellista neuvontaa sopimuksen mahdollisimman hyvän hoitamisen kannalta.

Vaikutuksen tuensaajien asemaan

Hallituksen esityksen perusteluissa mainitaan, että lähtökohtana tukivälineiden painotuksissa on edistää tasapainoisesti eri kestävyiden ulottuvuuksia, niin taloudellista, ekologista kuin sosiaaliskin kestävyyttä. Kotimaisen ruuantuotannon kestävä turvaaminen on keskeinen osa myös tulevien vuosien huoltovarmuutta ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Ympäristöministeriö korostaa, että nykyisessä maailman tilanteessa huoltovarmuuden näkökulmaa tulee laajentaa koskemaan ruuantuotannon osalta myös ruuantuotannossa käytettäviä pannoja, joten resurssien käytön tehokkuuden sekä kiertotalouden periaatteiden tulee olla keskeisinä seikkoina läpi koko tukijärjestelmän, joka tähtää muualta tulevien erityisesti fossiilista lähteistä olevien resurssien käytön vähentämiseen.

Uusien tukijärjestelmien käyttöön ottaminen aiheuttaa aina ylimääräistä työtä tuenhakijoille, koska tällöin heidän tulee perehtyä uusien tukimuotojen ehtoihin ja tuen saamisen edellytyksiin. Ympäristöministeriö painottaa, että erityisesti tukijärjestelmän alkuvaiheessa tulee neuvontaan ja tiedottamiseen panostaa, jotta maataloilla voidaan valita kokonaiskestävät ratkaisut tulevaisuuden turvaamiseksi. Kokonaan sähköiseen hakuun siirtyminen on hyvä asia. Eri tyisen positiivista on, että silloin myös hallinnollisesti työläät prosessit, esimerkiksi ympäristösopimusten ja ei-tuotannollisten tukien osalta, helpottuvat.

Ympäristöministeriö tuo esiin, että hakemukselle ja päätöksen lisätietoihin tulee tallentaa riittävät tiedot ympäristötavoitteiden seurantaan varten, joita voidaan hyödyntää jatkossa suoraan tietojärjestelmistä ympäristö- ja ilmastovaikuttavuuden todentamiseen.

Ilmasto- ja ympäristövaikutukset

Ehdotuksessa mainitaan, että Luonnonvarakeskus laati strategiasuunnitelmaluonnoksesta vaikuttavuusarvion uusien ja nykyisestä kiristyvien ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden sekä kasvavien tavoitepinta-alojen (ns. ympäristökunnianhimon kasvu) kokonaisvaikuttavuudesta maatalouden ympäristökuormituksen pienentämiseen. Ympäristöministeriö piti hyvänä, että suunnitelmaan lisättiin ympäristövaikuttavuuden arviointi, joka konkretisoi tavoitellun muutoksen ja tuottaa lisäarvoa suunnitelman vaikuttavuuden arviointiin. Ympäristöministeriö on

jo aiemmin tuonut omassa lausunnossaan CAP suunnitelmasta esiin huomioita liittyen ympäristövaikuttavuuden arviointiin, kuten että CAP-suunnitelma ei johda sellaiseen lopputulokseen, jossa maatalouden toimenpiteet olisivat riittäviä suhteessa kansallisiin ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin tai EU:n kautta tuleviin velvoitteisiin.

Perusteluissa tulisi mainita, että arvion mukaan maatalouden kasvihuonekaasupäästöt kasvavat, mutta kasvavat vähemmän kuin ne kasvaisivat nykyisillä maaseutuohjelman toimilla (perus-ura). Ehdotuksessa on muotoilu, että pinta-alaperusteisten ympäristökorvauksen, ekojärjestelmän ja ehdollisuuden uusien ja nykyisten kiristyvien toimenpiteiden ja kasvavien tavoitepinta-alojen kasvu (niin sanottu ympäristökunnianhimon kasvu) vaikuttaa maatalouden ympäristökuormituksen pienentämiseen. Ehdotuksessa on todettu, että maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen arvioidaan vähentyvän uusien ja nykyisestä kiristyvien toimenpiteiden ja suurempien tavoitepinta-alojen ansiosta. Esityksessä on harhaanjohtava muotoilu, koska vaikuttavuusarvion mukaan maatalouden päästöt kokonaisuudessaan jatkavat kasvuaan, vaikka tekstistä saa kuvan niiden vähenemistä.

Toimenpiteiden arvioidaan vähentävän liukoisen fosforin määrää hyvin vähän. Koska tukijärjestelmästä poistuu tasapainoisen ravinteiden käytön toimenpide, liukoisen fosforin määrä voi jopa lisääntyä. Arviossa ei ole otettu huomioon, että fosforista ollaan valmistelemassa asetusta, jonka toimenpiteiden avulla fosforipäästöjen tulee vähentyä jatkossa.

Vaikuttavuusarvioinnissa verrataan vaikutuksia siihen, miten vaikutuksia syntyy suhteessa nykyiseen tukikauteen, mikäli tavoitteiden mukaiset toimet toteutuvat täysimääräisesti. Käytännössä toimenpiteiden ollessa pääosin viljelijöille vapaaehtoisia, niiden lopullinen vaikutus riippuu toimenpiteiden toteutumisesta ja voi vaihdella vuosittain. Toimien laaja toteuttaminen edellyttää, että neuvontaan ja koulutukseen panostetaan jo heti tukikauden alussa merkittävästi.

Huomiona tuodaan vielä esiin, että ilmasto- ja ympäristövaikutukset osiossa on lähdeviite Tattari ym. 2017. Muissa kohdissa ei ole viittauksia.

Ympäristöministeriö on samaa mieltä komission kanssa, että ympäristötavoitteiden seuranta voidaan tukea yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän kautta, koska siten voidaan saada koottua tietoa toimien käytännön toteutumisesta myös ympäristötavoitteiden näkökulmasta. Tämä edellyttää, että järjestelmään tallennetaan tarpeellisia tietoja. Hyvä muutos on esimerkiksi luonnonmukaisen tuotannon alojen sisällyttäminen osaksi paikkatiedon sisältävää tukihakemusta. Ympäristöministeriö esittää, että hyvä lisäys olisi myös peltolaiduntamiseen liittyvän tiedon paikkatiedon lisääminen esimerkiksi luonnonmukaisen kotieläintuotannon luomueläinten laiduntamisen ja eläinten hyvinvointitukeen liittyvien laatumien osalta.

Ympäristöministeriö tuo esiin, että luonnonmonimuotoisuusvaikutusten kannalta tärkeitä ovat erityisesti ympäristösopimukset ja niiden hyvä ja laadukas toteuttaminen ja seuranta. VASU-analyysin (Esiselvitys EU:n biodiversiteettistrategiasta Suomessa) mukaan kaikkien perinnebiotooppien suojelutasoa on mahdollista parantaa ja siten perinnebiotooppien hoidon laatu tulee varmistaa alemman asteisessa sääntelyssä. Lisäksi vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen voidaan saada aikaan myös ei-tuotannollisilla investoinneilla sekä ojituksissa siirryttäessä kohti kokonaisvaltaisempaa valuma-aluekohtaista vesienhallintaa sekä luonnonmukaisia vesienhallintaratkaisuja, joita voidaan edistää kosteikkosopimuksin sekä maatalouden ojitusinvestointien kautta.

Neuvontapalveluiden uutena toimena on digitaalinen ravinneväline, mutta lausuntomenettelyn aikana ympäristöministeriöllä ei ole tarkempaa tietoa, miten digitaalinen ravinneväline Suomessa toteutetaan. Erytisen tärkeää on, että se ohjaa jatkossa viljelijöitä kohti resurssitehokasta ja viisasta ravinteiden käyttöä. Tulevaisuudessa omavaraisuustavoitteen tulee koskea myös maatalouden tuotantopanoksia. Ravinnevälineen tulee ohjata kohti kasvien tarpeen mukaista ravinteiden käyttöä ja ravinteidenkierrätystä, ja siihen tulisi kytkeä myös maaperän kasvukunnon parantamiseen sekä kokonaisvaltaiseen kestävään vesienhallintaan liittyvää koulutusta ja neuvontaa. Edellä mainituilla toimilla on olennainen merkitys ravinteiden tehokkaassa hyötykäytössä ja ravinnevalumien ehkäisyssä sekä viljelijän talouden parantamisessa. Ympäristöministeriö on tuonut koko uuden tukijärjestelmän suunnittelun ajan esiin, että tulevan ympäristötoimiin liittyvän neuvonnan tulee olla spesifisempää ja ympäristöneuvonnassa tulee olla alakategorioita, kuten esimerkiksi vesienhallintaan ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvää neuvontaa. Nykyisellä kaudella ympäristöneuvonnan oikeuden on saanut suhteellisen yleisellä ympäristöosaamisella ja jatkossa vaatimuksia tulee tarkentaa alemman asteisessa sääntelyssä. Neuvonnan laatua tulee seurata riittävällä tarkkuudella.

Ympäristöministeriö tuo esiin, että Luonnonvarakeskus on keväällä 2022 julkaissut Ruoantuotannon hiili-euro-ohjelman (HERO), jonka avulla saavutettaisiin 29 % vähennys maatalouden kasvihuonekaasupäästöissä vuoteen 2035 mennessä siten, että maatalojen talous vahvistuu. HERO –ohjelmassa mainitaan, että ohjelmaa ei voida uskottavasti toteuttaa olemassa olevaa maatalouspolitiikkaa hienosäätämällä. Uusien ohjaus- ja kehitystoimien ja toteutus edellyttää yhteistyötä tulevana vuosina hallinnon, sidosryhmien, neuvonnan ja tutkimuksen kesken. Valitettavasti uuden CAP:n toimenpiteillä ei tulla saavuttamaan päästövähennyksiä.

Hero-ohjelmassa tuodaan ruoantuotannon kannattavuuden parantamiseksi esille tuotannon monipuolistaminen. Esimerkiksi hedelmä- ja marjatuotannon edistäminen voisivat olla keinoja lisätä maataloustuotannon arvoa, monivuotista viljelyä ja hiilivarastoa sekä maaperässä että puiden biomassassa. Suomalaisten hedelmän- ja marjanviljelijöiden kilpailuasemaa saattaa parantua, kun nykyisissä eteläisimmissä hedelmien tuontimaissa ilmaston lämpeneminen ja kasvavat tuotanto-ongelmat ja heikkenevän veden saatavuuden vuoksi. Tätä tulisi tukea kansallisissa säännöksissä CAPista ja kansallisissa tuissa.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

Kriisitilanteessa kotimaisen elintarviketuotannon merkitys korostuu. Koko maan kattava ja mahdollisimman monipuolinen maataloustuotanto on keskeinen osa kriisitilanteiden huoltovarmuutta. Ympäristöministeriö ehdottaa lisättäväksi huoltovarmuuden yhdeksi kulmakiveksi läheltä tulevat tuotantopanokset. Esityksessä todetaan, että kotieläintuotteiden valkuaisella on keskeinen merkitys suomalaisten ravitsemuksessa, jonka todetaan olevan vaikea laajamittaisesti korvata kasvisvalkuaisella, koska Keski- ja Pohjois-Suomessa nautakarjatalous on lähes ainoita tuotantosuuntia, joka pystyy hyödyntämään nurmivaltaista peltoviljelyä alueilla, joissa viljan ja erikoiskasvien viljely ei onnistu. Tämä ei koko Keski- ja Pohjois-Suomen osalta pidä paikkaansa, vaan myös näillä alueilla on mahdollista viljellä monia erikoiskasveja. Pohjoisemmassa ja keskisessä Suomessa viljellään menestyksellisesti valkuais- ja öljykasveja sekä perunaa ja mahdollisuuksia myös muuhun kuin nurmen viljelyyn on olemassa. Viljelyn monipuolistamiseen tuleekin kannustaa. Koko Suomessa on mahdollista ja tarpeen lisätä valkuais- ja öljykasvien sekä erikoiskasvien viljelyä myös elintarvikkeiksi. Valkuaisomavaraisuuden parantaminen myös kotieläintuotannossa on tärkeää, koska olemme liian riippuvaisia muualta tuodusta valkuaisesta.

7.1 Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista

8 § Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus

8 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää pysyvän nurmen ennallistamisen edellytyksistä. Saman kohdan mukaan valtioneuvosto kuitenkin päättäisi erikseen ennallistamismenettelyn käyttöönotosta. Kyseinen kohta on epäselvä ja sitä olisi hyvä tarkentaa miksi valtioneuvoston olisi syytä päättää ennallistamisen käyttöönotosta, jos ennallistamisen edellytyksistä olisi jo säädetty valtioneuvoston asetuksella.

13 § Ekojärjestelmätuki

13 § 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä mm. ekojärjestelmien tukialueista. CAP-suunnitelman mukaan ekojärjestelmän tuet olisivat haettavissa koko maassa, joten tätä tulisi selkeyttää mitä tukialueilla tässä tarkoitetaan.

17 § Tärkkelysperuna- ja erikoiskasvipalkkiot

Tärkkelysperuna- ja erikoiskasvipalkkiot ovat tärkeitä. Monipuolisen tuotannon turvaamisella edistetään myös monialaista maaseudun elinvoimaisuutta, maatalousluonnon monimuotoisuutta ja maiseman avoimena säilyttämistä. Erikoiskasvien viljelyllä voidaan parhaimmillaan edistää viljelyn monipuolistamista, koska Suomessa hallitsevana on viljanviljely. Ympäristöministeriö on tuonut esiin aiemmin tässä lausunnossa erikoiskasvipalkkioiden osalta niiden tärkeyden jatkossa kannustamisessa elintarviketuotantoon kasvipohjaisten raaka-ainneiden saamiseksi läheltä. Kasvivalikoiman monipuolistaminen voi myös vaikuttaa riskinhallintaan ja lisäksi valkuais- ja öljykasvit ovat hyviä viljankin viljelyn viljelykierrossa. Tärkkelys- ja erikoiskasvipalkkiossa tattaria ja jopa linssiä pidetään hyvinä lisäyksinä listoille. Lisäksi tuodaan esiin, että valkuais- ja öljykasvit tulee olla laajasti mukana palkkiossa, esimerkiksi öljy- ja kuituhamppu. Pykälässä annetaan valtuus säätää tukialueesta 17 §:n nojalla tärkkelysperuna- ja erikoiskasvipalkkioiden osalta. Tukialueiden osalta tulisi mahdollistaan viljelyn monipuolistaminen rajaamatta tukialueita liikaa.

7.2 Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista

2 §. Määritelmät

Pykälän kohdassa 6 on mainittu kosteikkoinvestoinnilla hoidettavien kosteikkojen, pienten kosteikkojen ketjujen sekä kosteikkomaisten tulva-alueiden ja -tasanteiden perustamista niiden luontaisille paikoille, herkästi tulviville pelloille ja pengerryille kuivatusalueille, kaksitasouomien perustamista, uomien kunnostamista luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti sekä viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttamista kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi. Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että myös kaksitasouomat ja uomien luonnonmukainen kunnostaminen on mainittu määritelmässä ja näiden määrittelyä tulee selkeyttää valtioneuvoston asetuksella

5 § Ympäristökorvaus

Pykälään lisättäisiin vaatimus, jonka mukaan kaikkien maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevien ympäristösopimusten sekä kosteikkojen hoitoa koskevien ympäristösopimusten osalta olisi tehtävä toimeenpanolain 20 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastuskäynti, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa on jo hakemusasiakirjojen sekä ilmakuvienv perusteella ilmeistä, ettei haettava aluetta voida hyväksyä sopimusosalaksi. Ympäristöministeriö esittää, että pykälään lisättäisiin

myös, että mikäli ei-tuotannollisen investoinnin jälkeen suoritetaan paikan päällä hallinnollinen tarkastus pinta-alan määrittämiseksi ja tarkoituksenmukaisuuden varmistamiseksi. Tarkastuskäynti olisi tehtävä viimeistään ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvausta toisesta sopimusvuodesta. Tarkastuksen suorittavasta toimivaltaisesta viranomaisesta säädettäisiin toimeenpanolain 20 §:n 5 momentissa ja tulisi tuoda esiin sopimuksen hyvän toteuttamisen kannalta myös neuvonnallista luonnetta. Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että tarkastuksen voisi suorittaa myös elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen elinkeino- tai ympäristövastuualueen viranomaisen. Tarkastuskäynnin suorittaminen vasta viimeistään ennen toisen sopimusvuoden maksua ei ole paras vaihtoehto, mutta hallinnollisesti sopimuskauden alussa ennen sopimusten tekemistä se voi olla käytännössä mahdollista kaikkien hakemusten osalta.

8 § Luonnonhaittakorvaus

Minimialavaatimus nousee saaristoalueilla kolmesta hehtaarista viiteen hehtaariin. Tämä ei koske suurta määrää tuensaaajia, mutta se voi vaikuttaa erityisesti juuri saarikohteissa oleviin erityisen arvokkaidenkin perinnebiotooppikohteiden hoitoon, joten luonnonhaittakorvauksen minimiala saaristossa tulisi säilyttää ennallaan.

12 § Sitoumuksen ja sopimuksen muuttaminen, mukauttaminen ja siirtäminen

Sitoumusta ja ympäristösopimusta voidaan mukauttaa kyseisen korvauksen ehtoja koskevan lainsäädännön muutosten huomioimiseksi siten kuin suunnitelma-asetuksen 70 artiklan 7 kohdassa säädetään. Jos korvauksensaaja ei hyväksy mukautusta, sitoumus tai ympäristösopimus raukeaa, eikä jo maksettua korvausta peritä takaisin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sitoumuksen tai sopimuksen muuttamisen, siirtämisen ja mukauttamisen edellytyksistä. Ympäristöministeriö tuo esiin, että sitoumuksen tai sopimuksen mukauttaminen tulisi olla mahdollista ilman takaisinperintää esim. luonnonmukaisten uomien tai kaksitasouomien rakentamisen yhteydessä ja myös muutoin, jos katsotaan, että ympäristötavoitteiden kannalta sitoumuksen tai sopimuksen mukauttaminen edistää ympäristön tilaa. Tämän tulisi koskea myös esimerkiksi luonnonmukaiseen tuotantoon liittyviä sopimuksia.

13 § Sitoumuksen ja sopimuksen lakkaaminen

Luopuminen olisi mahdollista horisontaalasetuksen 3 artiklassa tarkoitetuissa ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden tilanteissa. Ylivoimaisen esteen ja poikkeuksellisten olosuhteiden käsitteiden sisältö määräytyy Euroopan unionin lainsäädännön ja sitä koskevan oikeuskäytännön mukaisesti. Ympäristöministeriö pitää hyvänä sitä, että lakiin on kirjattu ylivoimaiseksi esteeksi esimerkiksi sitoumuksen tai ympäristösopimuksen toteuttamiseen olennaisesti vaikuttava petovahinko, joka on yllättävä ja ennalta odottamaton. Poikkeuksellisen olosuhteen sekä viljelijästä riippumattoman syyn määrittelylle viranomaisille tulisi olla riittävästi tulkinta-apua, jotta tulkinnot eri puolilla Suomea ovat yhdenvertaisia.

15 § Korvauksen epääminen

15 § 4 mom. mukaan ympäristösopimusta ei voisi tehdä, jos valvonnassa on todettu, että korvauksen saaja on jättänyt olennaisesti noudattamatta vastaavan sopimuksen korvauksen ehtoja kahden edellisen sopimusvuoden aikana. Pykälästä ei selviä tarkoitetaanko, että uutta vastaavaa sopimusta ei voida tehdä koko ohjelmakauden aikana ja riippumatta siitä onko so-

pimus purettu ehtojen noudattamatta jättämisen takia. Pykälässä mainitaan, että uutta sitoumusta ei voi antaa tai uutta ympäristösopimusta tehdä, jos korvauksensaaja on kesken sitoumus- tai sopimuskauden luopunut vastaavasta sitoumuksesta tai sopimuksesta, eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta. Pykälässä ei mainita uuden sopimuksen tekemisestä, mikäli sopimus on purettu ehtojen noudattamatta jättämisen takia.

46 § Neuvojen hyväksymisen edellytykset ja hyväksyminen

Pykälässä säädetään neuvojan asiantuntemuksesta, koulutuksesta ja soveltuvasta neuvontakokemuksesta. Ympäristöministeriö painottaa, että myöhemmin säädettävässä valtioneuvoston asetuksessa neuvonnan sisällön osalta neuvontaosioden tulee olla nykyistä tarkemmin rajattuja. Esimerkiksi ympäristöasioissa tulisi olla erikseen neuvontaosiot luonnon monimuotoisuusasioihin sekä vesien suojeluun ja hallintaan. Neuvonnan laadun ja sisällön hallintaan tulee myös olla riittävät keinot.

Ylijohtaja

Tarja Haaranen

Erityisasiantuntija

Johanna Helkimo

Tiedoksi:

Erityisavustaja Antti Heikkinen

LYMON yksiköt

VN/5422/2020-YM-33

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: